

Yhteisöperustainen poliisityö turvallisuuden parantamiseksi

PIRJO JUKARAINEN & JARI TAPONEN 2017

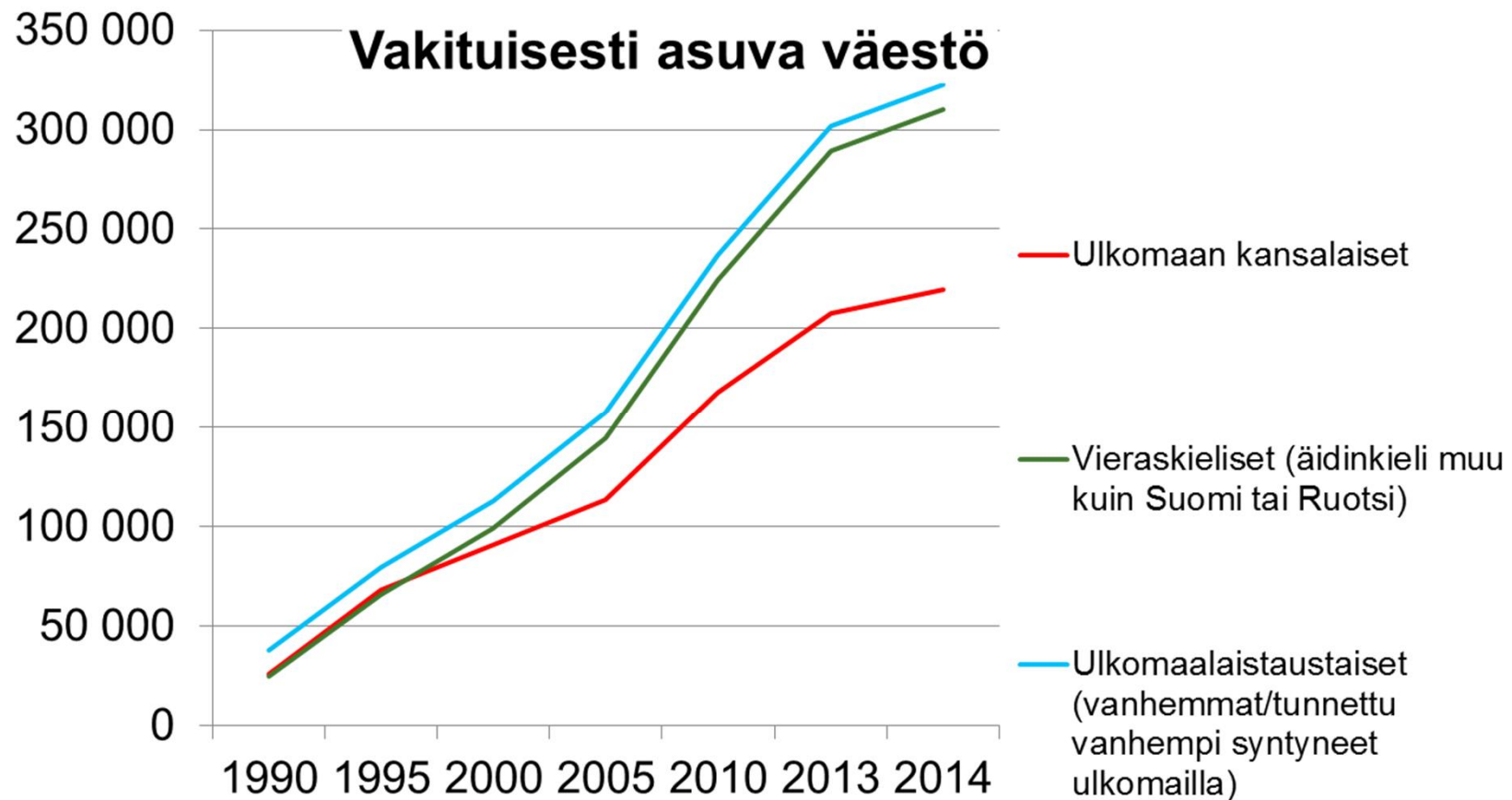

Muuttoliike muuttaa poliisin toimintaympäristöä

- Suomi muuttuu, monimuotoistuu ja –kulttuuristuu
- Muuttoliike suuntautuu kohti etelää. Lähes 90% muuttoliikkeestä kohdistuu Helsingin seudulle. Tästä kolmannes on maahanmuuttoa
- Noin puolet ulkomaista syntyperää olevista asuu pääkaupunkiseudulla.
- Pakolaistaustaisia asuu suunnilleen saman verran kaikkialla Suomessa; pyrkivät kuitenkin asumaan pääkaupunkiseudulle (tutkimus somali- ja irakilaistaustaisista 2012)
- Koko maan suurimmat ikäluokat ovat 56-66-vuotiaat. Helsingissä 23-33-vuotiaat

Lähteet Sjöblom-Innala 2012; Ulkomaalaista syntyperää olevien työ- ja hyvinvointitutkimus (UTH) 2015, Tilastokeskus; Helsingin tietokeskus, tilastoja 2015:2; Helsinki alueittain 2014

Poliisi ja media rajaavat tilastot usein ulkomaan kansalaisiin - Syntyperältään ulkomaalaistaustaiset isompi ryhmä (mukana kansalaisuuden saaneet ja seuraavat sukupolvet)

Huolenaiheita toimintaympäristössä:

Huono-osaisuuden alueellinen
keskittyminen ja periytyminen

Huono-osaisuus ja ulkomaalaistaustaisuus keskittymässä samoille asuinalueille

korrelaatiokerroin (ρ)	Vieraskielisyys ja pienituloisuus	Vieraskielisyys ja työttömyys
Helsinki	0,68	0,79
Espoo	0,66	0,52
Vantaa	0,84	0,94
Tampere	0,51	0,44
Turku	0,57	0,75
Oulu	0,72	0,46
Joensuu	0,18	0,50
Jyväskylä	0,55	0,55
Kuopio	0,46	0,63
Lahti	0,59	0,68
Lappeenranta	0,59	0,59
Pori	0,28	0,58
Vaasa	0,61	0,74

- Yli 0,5 korrelaatiokerroin kertoo jo vahvasta yhteydestä
- Erityisesti pakolaistaustaiset keskittyvät asumaan samoille alueille: albanian-, somalin-, arabian-, persian-, vietnamin ja kurdinkieliset asuvat useammin yhdessä kuin venäjän- ja vironkieliset
- Eriytyminen on jyrkentynyt hieman Oulussa, Turussa ja Vaasassa viimeisen 10 vuoden aikana
- Suurimmista kaupungeista eniten vieraskielisten keskittymiä 2014 oli Turussa, Jyväskylässä, Lappeenrannassa ja Oulussa

Lähde: Hirvonen, Jukarainen, Puustinen & Laitinen 2016; Poliisin toimintaympäristö -katsaus

Elämänhaasteiden periytyminen

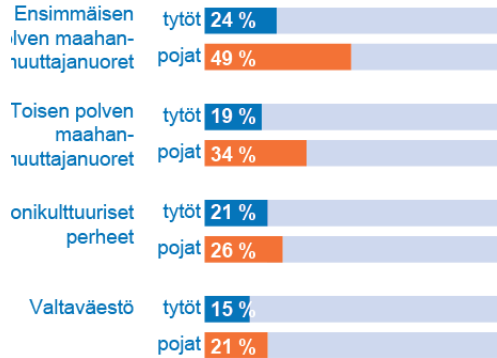
- Jos vanhemmilla on matala koulutustaso, ulkomaalaistaustaisilla lapsilla suomalaistaustaisia suurempi riski lopettaa opiskelu peruskoulun jälkeen. Jos vanhemmilla vähäinen koulutus 29% 15-29 vuotiaista ei ole jatkanut opintoja (13% suomalaistaustaisista)
 - 40 %:lla 25-64 –vuotiaista pakolaistaustaisista on korkeintaan perusopinnot; 42%:lla toisen asteen koulutus; 18%:lla korkeakoulutus
- Nykyisin taloudellisesti kaikkein heikoimmassa asemassa ovat Suomessa syntyneet maahanmuuttajataustaiset, joiden **suhteellinen köyhyys on lisääntynyt**.
 - Vuonna 1995 maassa asuneet noin 8000 Suomessa syntynyttä maahanmuuttajataustaista olivat suhteellisesti paremmassa taloudellisessa asemassa (kolmeen pienituloisimpaan kymmenykseen kuului tuolloin 54 %) kuin 44 000 vuonna 2013 (heistä 66% kuului kolmeen pienituloisimpaan kymmenykseen).

Lähteet: Ruotsalainen 2015, Tilastokeskus, Tulonjaon kokonaistilasto; Ulkomaalaista syntyperää olevien työ- ja hyvinvointitutkimus (UTH) 2015, Tilastokeskus

Huolenaiheita toimintaympäristössä: Lapsilla ja nuorilla riskikäyttäytymistä ja väkivallan kokemuksia

Maahanmuuttajataustaiset 8-9-luokkalaiset pojat ilmoittivat tehneensä rikkeitä yleisemmin kuin muut nuoret.

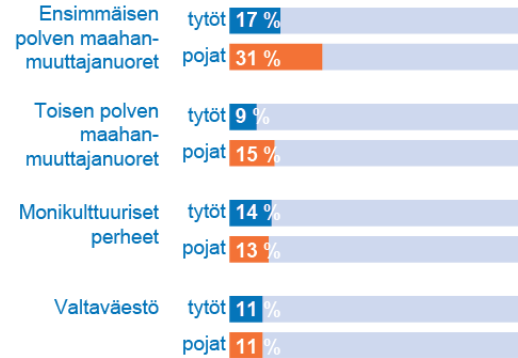
Toistuvasti rikkeitä vuoden aikana

Lähde: Kouluterveyskysely 2013 (Matikka ym., 2014)

Ensimmäisen polven maahanmuuttajataustaiset pojat juovat itsensä humalaan yleisemmin kuin muut nuoret.

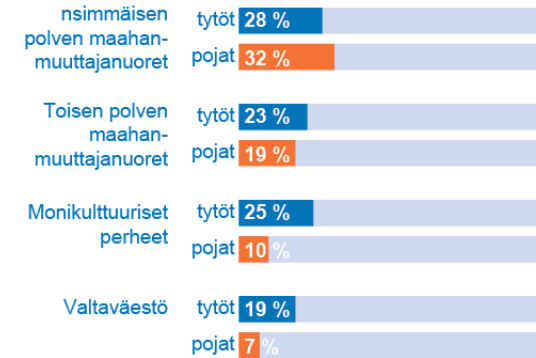
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa

Lähde: Kouluterveyskysely 2013 (Matikka ym., 2014)

Ensimmäisen polven maahanmuuttajapoijat olivat kokeneet eniten seksuaalista väkivaltaa.

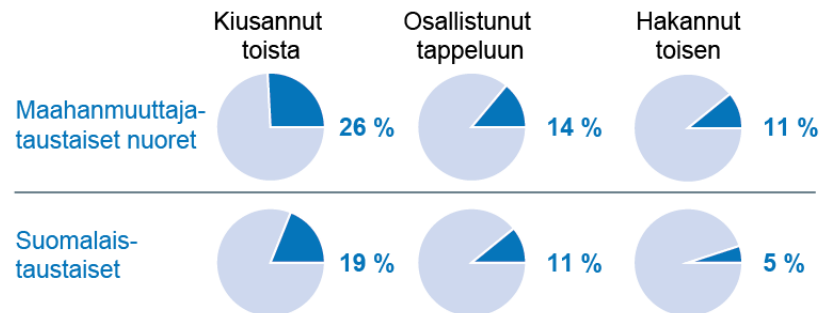
Kokenut seksuaalista väkivaltaa* joskus tai toistuvasti

* vastentahtoista intiimiä koskettelua, seksiin painostamista tai pakottamista tai maksun tarjoamista seksistä

Lähde: Kouluterveyskysely 2013 (Matikka ym., 2014)

Koulukiusaaminen ja tappeluun osallistuminen ovat yleisempiä maahanmuuttajataustaisilla nuorilla.

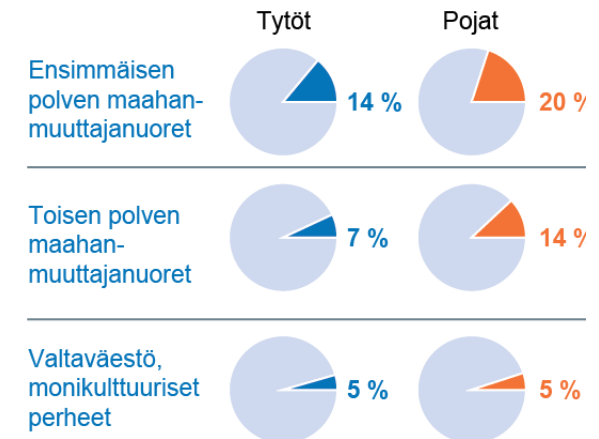

Lähde: Nuorisoriikollisuuskysely (2012. Lehti ym. 2014)

Selvimmän nuorten rikosalttiutta näyttää vähentävän vanhempien sosiaalinen kontrolli. Nuoren oma riskikäyttäytyminen toisaalta lisää rikosalttiutta.

Joka viides ensimmäisen polven maahanmuuttajapoijasta joutuu viikoittain koulu-kiusatuksi. Toisen polven kohdalla kiusaaminen on vähentynyt, mutta ei niin paljon kuin tytöillä.

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa

Lähde: Kouluterveyskysely 2013 (Matikka ym., 2014)

Poliisin ennalta estävä toiminta

- Ei valtakunnallista mallia; laitokset saavat määritellä itse (Ennalta estävän toiminnan strategia 2014-2018)
- Maahanmuuttajien syrjäytymisen ja segregaation ehkäiseminen eivät ole poliisitoiminnan ydinaluetta, mutta on oltava mukana niistä aiheutuvien haittojen ehkäisyssä
 - Toisaalta vuonna 2012 poliisin tulosohjausasiakirjoista katosivat lähipoliisitoiminnan maahanmuuttajia integroivat tavoitteet ja keinot!
 - Tilalle tulivat väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisy, laittoman maahantulon torjunta, ulkomaalaisvalvonta ja turvapaikkahakemusten käsittelyn sekä käännytysten nopeuttaminen

Helsingin poliisin ennalta estävä toiminta:

Yhteisölähtöistä yhteistyötä mukaan ottamalla – ei pois sulkemalla

Lähde: Ylikomisario Jari Taponen

Helsingin poliisilaitoksen ennalta estävä toiminto

- Tavoitteena Helsingin turvallisuuden parantaminen yhdessä asukkaiden, järjestöjen ja muiden viranomaisten kanssa
- Keinona paikallinen ongelmanratkaisumalli:
 - luodaan luottamukselliset suhteet yhteisöihin,
 - ollaan saatavilla,
 - ratkotaan yhdessä yhteisöjen turvallisuusongelmia
 - tuetaan yhteisöjä myös ottamaan vastuuta omasta turvallisuudestaan
- Tavoitteena pitkän ajan / rakenteellinen vaikuttavuus (ero perinteisten keinojen, kuten valvonnan ja rankaisemisen vaikuttavuuteen)
- Asiantuntijuutta yhteiskuntaa heiluttavissa asioissa, kuten yhteiskunnan polarisoituminen, vihapuhe ja poliittinen väkivalta
- **Helsingin poliisi – paras poliisi helsinkiläisille!**

Poliisin perinteiset ja uudet keinot

Kontaktiteoria pätee yhteisöpohjaiseen turvallisuustyöhön: kohdataan – ei pelätä!

- Yhteisöjen turvallisuuden parantaminen vaatii poliisilta perinteisten keinojen lisäksi avointa mieltä ja uusia työtapoja: luodaan luottamusta ja kannustetaan ihmisiä toimimaan yhdessä turvallisuuden parantamiseksi
- Kontrolli ja rangaistukset eivät ole keinoja esimerkiksi segregaaation, vihapuheen, jengiytymisen tai väkivaltaisen ekstremismin ennalta ehkäisemiseksi.
- On kartoitettava todellinen tilanne, etsittävä huonoon kehitykseen johtavat syyt ja yhdessä niihin ratkaisuja
- On tarkasteltava kriittisesti myös omia rakenteita ja toimintatapoja
- Viranomaiset pois silloista (saumakohdista löytyy väliinputoajat)
- Otetaan yhteisöt (varsinkin vähemmistöt) mukaan

Helsingin poliisi: Yhteisölähtöistä yhteistyötä mukaan ottamalla – ei pois sulkemalla

- Lähtökohtana yhteisöjen todelliset ongelmat, ei päälle liimatut tai muualta ostetut, kuten "radikalisoitumisen ennaltaehkäisy"
- Ongelmia pohditaan yhdessä ja etsitään niille parhaat ratkaisut. Tuetaan yhteisöjä turvallisuustyössä
- Varottava yleistämistä ja stigmatisointia.
 - Esimerkiksi Suomessa asuvat muslimit eivät ole homogeeninen joukko, vaan erilaisista kulttuureista tulleita. Jokainen yhteisö ja yksilö on erilainen. Vaatii poliisilta avointa mieltä ja uteliaisuutta
- Yhteistyötä ei rakenneta terrorismin tai väkivaltaisen ekstremismin ennalta ehkäisemiseksi, ellei se todella ole ko. yhteisön ongelma (vrt. Britannia)
 - Sudenkuoppa toiminnan kohdentaminen yksilöihin, jotka ovat vaarassa radikalisoitua. Liian aikainen tai väärin perustein kohdennettu syrjäyttää ja "toiseuttaa" (radikalisoitumisen merkkejä ei ole keksitty)

Helsingin poliisi Vancouverin poliisin vieraana syksyllä 2016 dia nro 1 (2)

- Kaupunki ja poliisilaitokset samankokoisia
- 52% väestöstä edustaa jonkinlaista vähemmistöä (mm. alkuperäisasukkaat, maahanmuuttajat ja seksuaalivähemmistöt). Aboriginaalien suurimmat ongelmat: terveysongelmat, alhainen koulutustaso, huonot elinolosuhteet, alhainen tulotaso, työttömyys, alkoholismi, itsemurhat
- Maahanmuuttajat työllistyvät ja integroituvat nopeasti. Esimerkiksi muslimiyhteisöt ovat Kanadassa ylempää keskiluokkaa
- Vancouverissa on hyvin suuri seksuaalivähemmistö. Vancouverin poliisilla on oma ohjelma, jolla pyritään vaikuttamaan seksuaalivähemmistöjen asemaan
- Vancouverissa on kymmenen Community Policing -keskusta.
 - Keskuksissa vapaaehtoiset luovat yhteyttä yhteisön ja viranomaisten välille.
 - Läheinen yhteistyö poliisin kanssa. Ratkovat ongelmia, joihin poliisin resurssit eivät riitä.
 - Yhteisöillä on merkittävä vaikutus rikosten ennalta ehkäisemisessä ja yhteisön osallistamisessa alueesta huolehtimiseen.
 - Rikosten ennaltaehkäisy perustuu **mukaan ottamiseen**, ei ulossulkemiseen.

Matkalta opittua dia nro 2 (2)

- Poliisin tulee edustaa koko yhteiskuntaa. On tärkeää, että tulevaisuudessa saamme erilaisista etnisistä taustoista tulevia poliiseja töihin.
 - Vancouverin poliisin esimerkki osoitti, että useilla etnisillä ryhmillä on ennakkoluuloja poliisia kohtaan ja luottamus vaatii samasta taustasta tulevan henkilön.
 - Esimerkkeinä aboriginaalipoliisi ja kiinalaistaustainen poliisi <-kiinalaistaustaiset eivät suostu puhumaan muille poliiseille
- "Toisten" ja "muiden" ääni kuuluviin. Vähemmistöistä pitäisi löytää kontaktit, jotka itse voivat tuoda asioita esiin omista näkökulmistaan ja lisätä ymmärrystä. Valtaväestö ei voi puhua vähemmistöjen kokemuksista uskottavasti
 - Tämä pätee kaikkiin vähemmistöihin, muslimeihin, seksuaalivähemmistöihin, erilaisiin etnisiin ryhmiin...
- Omiin asenteisiimme vaikuttaminen. Millä tavalla kohtaamme vähemmistöä edustavan ihmisen. Ensireaktiolla on ratkaiseva merkitys.
 - Vaikka emme hyväksyisi tai ymmärtäisi ihmisten arvoja, valintoja tai ratkaisuja, meidän on opittava sallimaan erilaisuus. Asioihin pitää pystyä suhtautumaan neutraalisti
 - Ennako-oletusten purkaminen edellyttää avointa kohtaamista

Keski-Pohjanmaan
toiminnan filosofia

Mobiilipalveluiden kautta mukana arjessa

Lähde: Ylikomisario Erkki Kerola

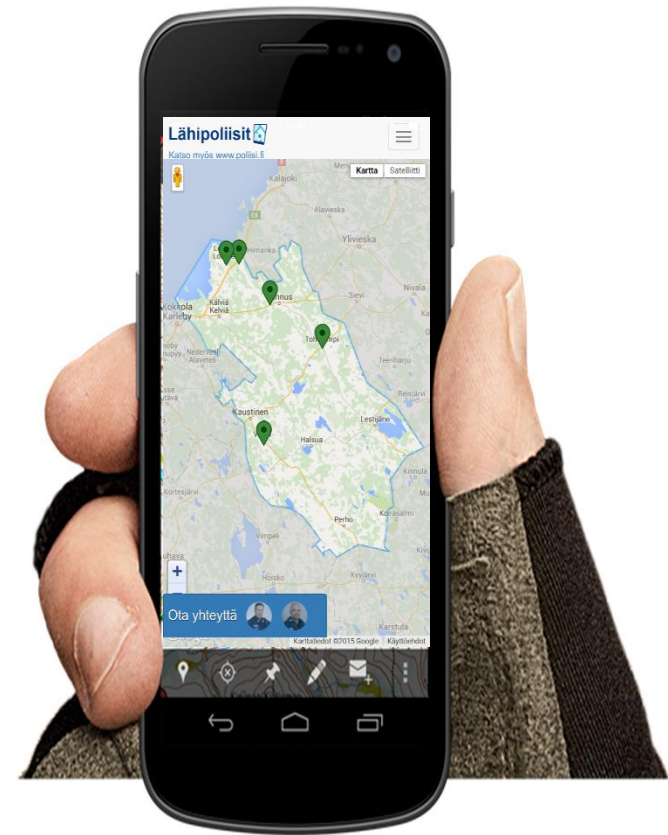
Keski-Pohjanmaan poliisin uusi toimintamalli

- Harvaan asutulla alueella liikkuu useiden kuntien alueella ennalta estävään toimintaan painottuva virkapukuinen poliisipartio.
 - Lähtökohtaisesti partio ei ole hälytysvalmiudessa, mutta hoitaa tarvittaessa myös hälytystehtäviä.
- Partion tehtäviä
 - luo yhteyksiä alueen väestöön ja erilaisiin toimijoihin niin viranomaispuolella kuin yksityisellä sektorilla
 - kuulee asukkaiden esille tuomia huolia
 - selvittää, analysoi ja hoitaa alueen rikosilmiöitä ja turvallisuusongelmia
 - toimii yhdyslinkkinä turvallisuusasioissa
 - välittää aluetta koskevaa turvallisuustietoa eri kanavien kautta
 - välittää tietoa partion liikkeistä ja tapaamispaikoista
- Poliisin näkyvyys ihmisten arjessa lisääntyy
- Partio voi määrittää työaikaa ja aluetta kulloinkin hoidettavana olevan asian mukaan

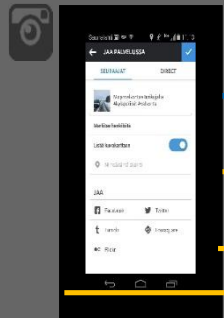

Keski-Pohjanmaan toimintamallin keskiössä verkostoituminen ja viestintä siellä missä ihmisetkin muutoinkin ovat

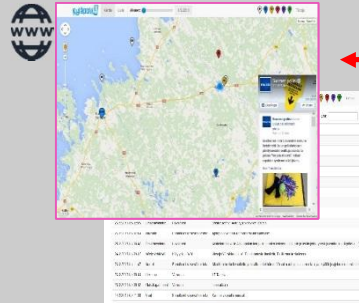
- Poliiseilla käytössä iPadit joissa monipuoliset someviestinnän työkalut
 - Mallinnettu erittäin helppo sisällöntuottamistapa jossa tuotettu sisältö jaetaan moneen kanavaan
 - Instagram, Facebook, twitter, verkkosivu
- Alustana uusi responsiivinen, etenkin mobiilikäyttöön suunniteltu palvelu jonka avulla suorat yhteydet yleisöön, poliisipartioon ja mediaan
 - Partion havaintoja ja tehtäviä esitetään karttapohjaisesti verkkopalvelussa
 - Verkkopalvelusta suorat yhteydenottokanavat partioon (henkilökohtainen chat)
 - Alusta tarjoaa runsaasti erilaisia jatkokehitysmahdollisuuksia

Sisällön tuottaminen & tiedon kerääminen

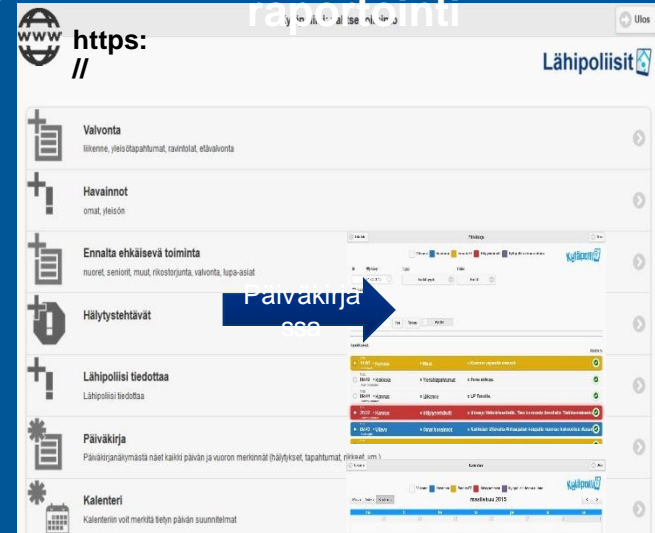

Vuorovaikutus & verkostoituminen

Ja kohta visertää myös Twitterissä!

Tilannekuva & raportointi

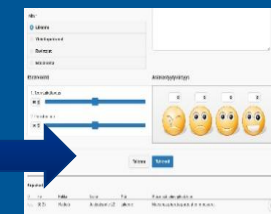
Päiväkirja

Kalenteri

Kartalla

Arvioinnit & asiakaspalautteet

Enhancing cooperation between law enforcement agencies and citizens - Community policing UNITY

EU Horizon 2010 -hanke

KUMPPANIT (15)

POLIISIN YKSIKÖT

- POLICE AND CRIME COMMISSIONER FOR WEST YORKSHIRE (OPCC) Iso-Britannia, Hankkeen koordinaattori
- POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET, Viro
- SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR, Belgia

YRITYKSET

- SERCO, Belgia,
- RINICOM, Iso-Britannia
- TREELOGIC TELEMATICA Y LOGICA RACIONAL PARA LA EMPRESA EUROPEA, Espanja

KORKEAKOULUT

- ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM, (EUR) Hollanti
- EDINBURGH NAPIER UNIVERSITY, Iso-Britannia
- FACHHOCHSCHULE FÜR OFFENTLICHE VERWALTUNG UND RECHTSPFLEGE IN BAYERN (BayFHVR), Saksa
- POLIISIAMMATTIKORKEAKOULU, Suomi
- SHEFFIELD HALLAM UNIVERSITY , Centre of Excellence in Terrorism, Resilience, Intelligence & Organized Crime Reseach CENTRIC, Iso-Britannia
- UNIVERSITY OF DUNDEE , Scottish Institute for Policing Research SIPR, Iso-Britannia
- EUROPEAN INSTITUTE FOUNDATION, Bulgaria
- POLICIJSKA AKADEMIJA, Kroatia
- UNIVERSITY ST KLIMENT OHRIDSKI BITOLA, Makedonia

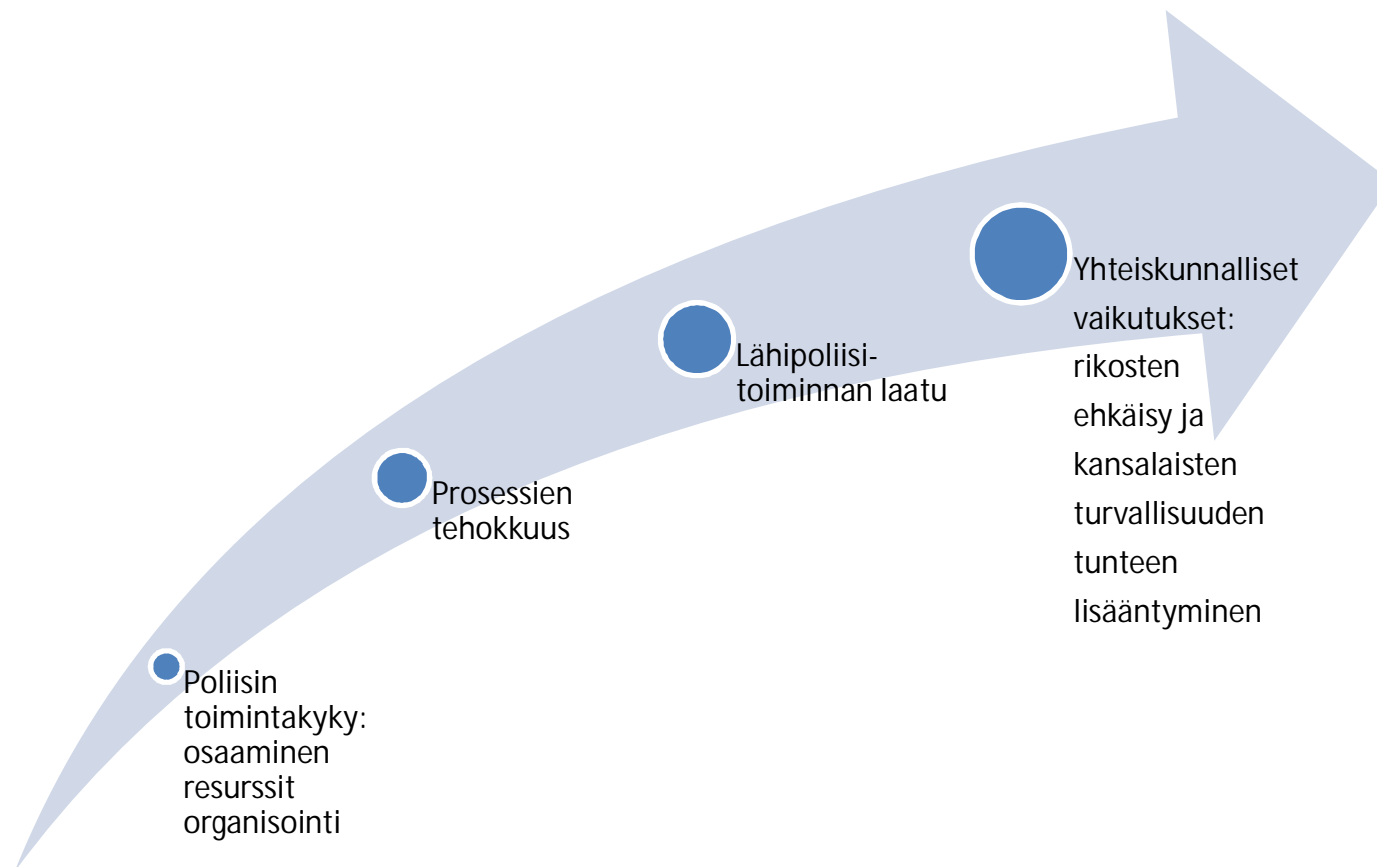
Tavoiteltavat vaikutukset poliisitoimintaan

- **Parempi tuntemus toimintaympäristöstä**
 - erilaisten vähemmistöjen ja eri sukupuolten näkemykset esiin
 - rikollisuuden syihin puuttuminen
 - paikallisten ja alueellisten riskien tunnistaminen
- **Lähipoliisitoiminnan ja ennalta estävän poliisitoiminnan parempi kohdentuminen**
 - rikosten ja turvattomuuden väheneminen
 - työmotivaatio ja -tyytyväisyys paranee
 - poliisin tavoitettavuus paranee
- **Yhteisöllisen ongelmanratkaisun mahdollistuminen**
 - Paremmat vuorovaikutuskanavat lisäävät kansalaisten ja kumppaneiden luottamusta ja halukkuutta osallistua

Lähipoliisin toimintakyvyn keskeiset elementit

- **VUOROVAIKUTUSKYKY JA –MAHDOLLISUUDET**
 - Toimiva tiedonvaihto
 - Vastavuoroisuus
- **YHTEISTYÖKYKY JA –MAHDOLLISUUDET**
 - Yhteinen ongelmanratkaisu mahdollistuu
- **TOIMINTAYMPÄRISTÖN ANALYSOINTI JA ERI YHTEISÖJEN TARPEIDEN TUNNISTAMINEN**
 - Osaa analysoida toimintaympäristöä ja kykenee tunnistamaan eri yhteisöjen turvallisuus tarpeita
 - Pystyy kohdistamaan toimia olennaisiin asioihin
- **ENNALTA ESTÄVYYS ENSISIJAISENA LÄHESTYMISTAPANA VS. ONGELMIIN REAGOINTI**
 - Poliisi kykenee tuottamaan lisäarvoa yhteisöille järjestyshäiriöitä, turvattomuutta ja rikoksia ennalta estävällä poliisitoiminnalla

Vaikuttavuus

Onnistumisen arvioinnin elementit

LÄHIPOLIISITOIMINNAN LAATU

PROSESSIN TEHOKKUUS

POLIISIN TOIMINTAKYKY (resurssit, osaaminen, organisointi...)

TOIMINTAYMPÄRISTÖN ANALYSOINTI JA YHTEISÖJEN TARPEIDEN TUNNISTAMINEN

ENNALTA ESTÄVYYS ENSISIJAINEN VS. ONGELMIIN REAGOINTI

YHTEISTYÖKYKY JA – MAHDOLLISUUDET

VUOROVAIKUTUSKYKY JA – MAHDOLLISUUDET

TOIMIVA TIEDONVAIHTO JA HYVÄ VUOROVAIKUTUS

YHTEISEN ONGELMANRATKAISUN MAHDOLLISTUMINEN

YHTEISÖJEN TARPEIDEN PRIORISOINTI

LUOTTAMUS

POLIISIPALVELUIDEN VASTAANOTTAMINEN

POLIISITOIMINNAN LÄPINÄKYVYYS

POLIISIN SAAVUTETTAVUUS (erit. paikalliset vähemmistöt)

Kiitos